

RODOLJUB.

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Lumpi in barabe.

Glasi lo ljubljanskega škofa, smradljivi »Slovenec«, ta časopis za častikrajo in vsakovrstne infamnosti, to zrcalo duševne in moralne podivjanosti klerikalizma, je pred kratkim na kratko, a korenito karakteriziral napredno stranko in vse njene somišljenike proglasil kot lumpje in barabe. Kar je v napredni stranki, je vse lump in baraba, le moralne propalice so pri tej stranki, kar je pošteno in častivredno, je pri klerikalni stranki.

V političnih bojih se navadno ne devajo besede na tehtnico, ali kaj takega doslej vendar še ni bilo čitati, kakor v sobotni in v torkovi številki škofovega glasila.

Lumpi in barabe so liberalci vsi od kraja.

Lumpi in barabe so oni najboljši posestniki v deželi, ki stoje v taboru napredne stranke.

Lumpi in barabe so trgovci in obrtniki, ki niso klerikalci.

Lumpi in barabe so uradniki, odvetniki, učitelji in notarji.

Lumpi in barabe so vsi pisatelji, znanstveniki in umetniki, ki so naprednega mišljenja.

Lumpi in barabe so vsi uslužbenci ravnopravnih podjetij, trgovskih in obrtnih, ki niso klerikalnega prepričanja.

Pošteni pa so klerikalci. Pošteni ljudje so ti Šusteršiči, ti Vencajzi, ti Žitniki e tutti quanti; pošteni so ti duhovniki, ki po krivem prisegajo in druge v krivo priseganje zapeljujejo; pošteni ti duhovniki, pred katerimi ni varna nobena ženska, ki imajo v farovžih cele bordele in zapeljujejo svoje kuharice v detomor; pošteni so ti duhovniki, ki na smrtni postelji ležečim ljudem izpod vzglavja odnašajo hranilnične knjižice; ki spravljajo hranilnične knjižice, katerih potem nikdar več ne dajo nazaj; ki sleparijo po posojilnicah in konsumih; ki izdelujejo testamente in zidajo cerkve, da z denarjem za cerkev plačujejo svoje zasebne dolgove. Ti vsi so npravno popolna bitja, pravi vzori in izgledi krščanskih ljudi — vsi drugi so lumpi in barabe.

Nekaj je pa »Slovenec« vendar resničnega povedal: takih idej, ki bi bili klerikalizmu všeč, napredna stranka res nima, in tudi ne takih vzorov. Hvala Bogu na višavah, da je tako, kajti če bi imeli take ideje in vzore, kakor jih imajo klerikalci, bi zaslužili, da kar čez noč cela stranka pogine.

Lumpi in barabe! Zapomnili si bomo to, nad vse infamno insulto, zapomnijo naj si jo vsi naprednjaki in izvajajo naj iz

tega vse konsekvence proti tisti sodrgi, v katere imenu govori »Slovenec«

Klerikalizem ima že od nekdanja ta princip, da vsacega, kdor ne trobi v njegov rog, predstavlja kot moralno propalo bitje, kot hudobnega, ničvrednega, sleparskega človeka. Tako se zgodi vsakemu, kdor ne pleše tako, kakor godejo klerikalci.

Dokler je cerkev imela moč, je nasprotnike klerikalizma kar sežigala, sedaj pa te moči nima več. Zato pa zdaj sčuje proti liberalcem, jih preganja in jih predstavlja kot ljudi, ki so slabši od ciganov.

Lumpi in barabe! Na to ni družega odgovora, kakor da se pokažejo javnosti klerikalci, kakoršni so v resnici, da se razkrije klerikalna morala in da se razkrinkajo klerikalni voditelji. Kolikor je v naših močeh, se to zgodi, zlasti ker imamo zavest, da storimo s tem dobro, občekoristno delo. Ljudje bodo potem spoznali, kje so lumpje in barabe!

Nova nezaupnica.

Iz Mokronoga, 18. avgusta.

Z začudenjem sem v četrtek, 14. t. m. opazoval prihajajoče množice najimovitejših in najinteligentnejših posestnikov iz naše tržiške, šentpeterske in mirnske občine v naš prijazni trg. Izvedel sem takoj, da so to člani mirnske zadruga, ki morajo prispevati svoje deleže za prepotrebno uravnavo potoka Mirne, in da imajo ta dan svoj občni zbor. Šel sem tudi jaz tja. — Velika dvorana gostilne pri »Stari pošti« je bila natlačeno polna. Našel sem čez 130 članov posestnikov, ne všteti nekaj članic-posestnic, katere nimajo pravice do glasovanja in nekaj tržanov. — Ne bom opisoval teka zborovanja, ki se je vršilo vseskozi stvarno, a zanimivo je bilo, in sicer zaradi tega, ker so udeleženci opetovano dajali duška svojemu ogorčenju nad postopanjem klerikalne bande v deželni zboru kranjskem v sejah 21. in 23. junija t. l. In to ni čudno. Pomisliti je, da je za uravnavo Mirne (h kateri prispevata država in dežela) proračunjeni denar porabljen ali pa bode v teh dneh, a uravnava je šele na pol izvršena; ker pa vsled obstrukcije v deželni zboru dežela ne more dovoliti novega prispevka in zaradi tega tudi ne država, prenehati se mora z uravnavo, ki je v polnem tiru. Kdor je videl to deloma izvršeno, večinoma pa še nepopolno uravnano strugo, uvidi, da bi se zgodila velikanska škoda, ako bi se z delom, četudi samo za nekaj časa, prenehalo. Vsako leto nastopivše povodnji poškodovale in porušile bi cele dele uravnajoče se proge, v kratkem času bi voda odnesla najmanj 50 tisočakov. Razun

tega bi morali iskati novega, mnogo dražjega podjetnika, ker sedanji bi se — kakor se sliši — rad izmuznil in bi ne bil več vezan nadaljevati z delom, če se sedaj ž njim preneha. Z novim podjetnikom bi se uravnava podražila tudi za več tisočakov. Ni čuda tedaj, da so vsi navzoči z navdušenjem sprejeli resolucijo, ki jo je podal posestnik Fran Vidmar iz Glineka, glasečo se tako:

»Občni zbor Mirnske zadruga izraža svoje ogorčenje nad tem, da vsled obstrukcije klerikalnih deželni poslancev zaključenideželni zbor ni mogel sklepati o tako važnem nadaljevanju uravnave Mirne, ker je s tem nastala nevarnost ne le, da se izvrševanje tega dela zopet zavleče, temveč tudi ta velika nevarnost, da se že izvršeni deli proge zopet porušijo in zasujejo in s tem stroški končnega dela vnovič narastejo. Občni zbor mirnske zadruga energično protestuje zoper tako početje, ki je v veliko škodo davke plačujočih pri uravnavi Mirne prizadetih posestnikov in naprosi visoki dež. odbor, naj vse potrebno ukrene, da se delo vzlic brezbržnosti in lahkomiselnosti kmetskih poslancev najhitreje izvrši.«

Ta resolucija je bila sprejeta enoglasno. Gosp. načelnik jo je dal dvakrat na glasovanje, prvič, da naj tisti, ki se ujemajo s to resolucijo in jo odobrujejo, vzdignejo roke, dvignile so se z glasnim pritrdjevanjem roke vseh navzočih; in ker bi bilo le mogoče, da se pri tej množici prezre koga, ki bi ne vzdignil roke, je dal g. načelnik resolucijo vdrugič na glasovanje s pozivom, da naj vsi tisti, ki se z resolucijo ne strinjajo, vzdignejo roke, a dvignila se ni niti jedna.

Da bi videli in slišali, kako pikre besede in krepki izrazi so vseprek padali na adresu klerikalnih poslancev! Ogllašali so se še mnogi k besedi, ki so večinoma ponavljali to, samo da ne v tako rahli obliki. Mnogi so vpraševali, kdo vse so tisti famozni muzikantje v deželni zboru in jako slabo bi se godilo dr. Žlindri in njegovima pomagačema Schweitzerju in Brejčetu, ko bi bili tukaj, ker seznanili bi se bili korenito s kmetskimi žulji, na katere se ožlindrani doktor tolikokrat sklicuje.

Po izvršenem zborovanju so se kmetovalci razšli proti svojim domom v zavesti, da so ukrenili nekaj dobrega in koristnega, deloma so se še mudili v trgu, kjer so še prostejšje dajali duška svojemu ogorčenju nad nespametnim počenjanjem duhovščine in njenih voditeljev, a la dr. Žlindra.

Politični pregled.

Nagodbena pogajanja.

Med tem, ko imajo srečnejši ljudje počitnice in dopuste, ko se po uradih opravljajo pičli posli le z nevoljo, imata obe ministrstvi prav sedaj največ dela in skrbi. Konferenca se vrši za konferenco, danes na Dunaju, jutri v Budimpešti, potem v Ratotu in končno v Išlu, vedno in vedno iznova. Ta teden bodo imeli poleg ministrskih predsednikov seje tudi resortni ministri, iz česar se sklepa, da je treba dognati še važna preporna vprašanja, predvsem carine, katero zahteva Ogrska na uvoz surovin in katero hoče Avstrija na uvoz produktov. Koerber je v zadnjem ministrskem svetu bajè poročal prav optimistično, iz česar se sklepa, da se nagodba dožene vendarle kmalu. Poslednja skupna seja v Išlu je bajè mnogo pripomogla do zblizanja raznih točk. Pogajanja so stopila v nov, ugodnejši štadij, tako da je splošni položaj mnogo boljši kot se je moglo pričakovati še nedavno. Ali dela je še mnogo, in počitnic nimata Szell in Koerber nikakih.

Proti klerikalizmu na Hrvatskem.

Boj proti hrvatskemu klerikalizmu je bil doslej neznan, zato pa je na Hrvatskem klerikalizem zelo močan. Sedaj pa je prinesel poloficiozni list »Drau« poziv z geslom: Proč od klerikalizma! Ta list piše namreč med drugim: Veliki čuvaj Francija potrebuje simpatij vseh svobodomiselnih elementov in simpatij vsega omikanega sveta, da doseže svoj visoki cilj. Pokažimo torej, Hrvatje, da razumemo bolest francoskega naroda in povejmo, da gloda tudi na našem mozgu isti črv, katerega uničiti se doslej nismo upali. Dvignimo se, poskusimo svojo moč in kmalu bomo videli, da je dovolj velika, da doženemo ta boj. Naše geslo se glasi: Proti klerikalizmu! — »Vaterland«, glasilo naših klerikalcev, zlasti Šusteršiča, je prvo zavohalo ta članek ter se nanj strašno togoti. Pozivlja celo bana, naj kroti svojega »medveda«. To se morda zgodi, ali na Hrvatskem je že mnogo mož, ki uvidevajo nevarnost klerikalizma za hrvatstvo ter že začenjajo nastopati proti prepotenci klerikalnih vodi.

Papež in Loubet.

Nekateri italijanski listi so bili mnenja, da bo papež za enkrat napravil izjemo ter bo proti svojemu principu sprejel predsednika Loubeta, če tudi bo gost italijanske kraljevske hiše; toda vatikanski list »Osservatore romano« trdi odločno, da se to nikdar ne zgodi. Tudi o priliki poseta ruskega carja hočejo rimski klerikalci obrniti pozornost nase. Rimski sindako je stavil namreč glede stroškov za carjev sprejem zaupna vprašanja mnogoterim občinskim svetnikom. In h klerikalni minoriteti pripadajoči občinski svetniki ter še nekateri socialisti so izjavili, da ima izdatke na sprejem ruskega carja pokriti v l a d a, ker je carjev poset političnega značaja. Vlado pa veže proračun ter meni, da je sprejem stvar mesta. Sindako je sedaj seveda v veliki zadregi ter mu je opozicija klerikalcev jako neljuba. In to vse zato, ker se car ne pride najprej poklonit papežu!

Bretonski klerikalci in samostanske šole.

V raznih krajih Bretonije so se klerikalci, ki imajo ondi močno zaslobo,

uprli siloma zaključenju samostanskih šol. V Pont-Croix so napravili na ulici pred šolo barikado, katero je moralo porušiti vojaštvo. Demonstrante so razgnali orožniki na konjih in jih več ranili. Nekega policijskega uradnika so klerikalci vlekli seboj. Rešila sta ga dva duhovnika. Uradnikova obleka je bila raztrgana, kri mu je tekla iz ust in na nogi je bil ranjen. Poldrugo uro je trajal boj, potem šele so mogli vdreti vojaki v samostan. V vaseh Flou-daniel, Le Falgoët in Saint-Meen so šole zabarikadirane, kmetje pa jih stražijo noč in dan. Po cestah so trnjeve ograje in povsod so nastavljene koprive. Prevrnjeni vozovi zapirajo pot. Plemenitašnje potujejo po deželi med kmeti ter jih hujskajo k odporu. Tudi duhovniki agitirajo za upor. Ženske so se oborožile s palicami ter so zasedle šolske sobe. Vojaštvo stoji pred vasmi ter čaka povelja. Orožništvo na konjih in peš hiti v razburjene kraje. V Flou-danielu so poskušali trije policijski komisarji s pomočjo ključarja iz Bresta odpreti zaklenjena vrata samostana. Kmetje, sedeči vrh strehe, so vivali na ključarja vodo, potem pa gnojnico. Nato so prišli vojaki s krampi in sekirami, da prederejo steno, kmetje pa so jih oblivali z gnojnico ter metali nanje opeko in kamenje. Vojaki so poskusili zlezti na streho, a kmetje so jih suvali z dolgimi drogovi. Tudi komisarje so sunili z ozidja ter jih polivali. Nato so začeli kmetje ulivati celó petrolej ter metati na vojake goreče snope. Klerikalni senator Pichon in generalni svetovalec Soubigon sta prišla slovesno protestirati proti dekretom. Dve uri je trajal prvi naskok, potem so vojaki prenehali, a samostanska vrata so se nato odprla in šolske sestre so odšle. Tudi v Folgoët so bili boji med občinstvom in orožništvom. Več oseb je bilo ranjenih. V St. Méen se zabarikadirani kmetje niso hoteli umakniti orožnikom, ki so zato barikade naskočili s konji. Kmetje so udarili s koli po konjih in orožniki so potegnili sablje. Na obeh straneh so bili ranjeni. Kmetje so začeli metati kamenje, sous-prefekt in policijski komisar sta bila ranjena. Vsled posredovanja abbéja Gayranda so odložili kmetje kole, a so zidarja, ki je hotel predreti zid, kamenali. Pešci so nato naskočili barikade. Končno se je posrečilo vdreti oblastnemu komisarju do šolskih sester ter jih izgnati iz poslopja. V Brestu je dobil 19. pešpolk ukaz, da mora pomagati pri izganjanju šolskih sester v Donarenezu. Major Leroy-Ladurie pa se je uprl in odpovedal svojemu polkovniku pokorščino. Polkovnik je dal majorja takoj aretirati ter poveril vodstvo ekspedicije kapitanu Gastineanu. Vojno ministrstvo je odredilo, da pride major pred vojno sodišče kakor polkovnik Remý. Oba sta zaprta na trdnjavi Port Saint Louis. Več generalnih svetovalcev je naprosilo vlado, naj se zapiranje samostanov ustavi, večina pa vladi čestita, da postopa toli energično. V Nimesu se je zbralo pred prefekturo 2000 klerikalcev ter zahtevalo, naj se nunske šole zopet odpró. V Quimperu so imeli klerikalci in republikanci shoda. Na klerikalnem shodu so sklenili protestirati, na republikanskem pa odobravati postopanje vlade. Končno sta se stranki stepli.

Domače in razne novice.

Koliko ima škof Anton Bonaventura dolga? Neki sicer klerikalni, a pametni kranjski duhovnik, kojemu se dozdevajo škofovi zavodi inštitut za izobrazbo neznačajnih ljudi, je pred kratkim povedal, da ima zdaj ljubljanski škof že 35.000 K dolga. Okolu Gornjega grada pa že kmalu ne bo hoje in smreke — nad leto stare! . . .

Najljubša jed — gospoda knezoškofa ljubljanskega. Dne 9. t. m. se je naš škof peljal v Novo mesto. Skoro na vsakem kolodvoru se je zbralo nekaj duhovnikov, ki so škofa spoštljivo pozdravili. Gosp. knezoškof je bil tega vidno vesel, kajti izstopil je skoro povsod in z duhovniki jako prijazno pokramljal. Navadno je rekel: »Oj, gospod, gospod, kako se pa kaj imajo? I, zakaj me pa niso povabili na štruklje, jih tako rad jem.« Fajmoštri in kaplani so bili kar blaženi vsled tolike jovialnosti gosp. knezoškofa in ko se je bil škof že davno odpeljal, so se le pomenkovali o škofovi prijaznosti in kako »po domače« občuje g. knezoškof z ljudmi. Posebno jim je pa ugajalo, da škof štruklje rad jé. Sicer ljubijo gg. fajmoštri in kaplani bolj ocvrte piščance z laško salato, kakor štruklje, a dobro se jim je le zdelo, da želi g. škof, naj ga povabijo na štruklje. Sedaj gre glas po deželi, da jé g. škof posebno rad štruklje, in kadar pojde gosp. škof na kanonično vizitacijo, napravili mu bodo štrukljev, da bo joj. »Prečastiti« že tudi s svojimi kuharicami ugibajo, kake vrste štruklji so g. knezoškofu najljubši. V tem oziru imajo zdaj po farovžih velike debate. Tu mislijo, da ljubi škof sirove štruklje, tam pravijo, da orehove, drugod zopet da pehtranove. To nesoglasje je še prava sreča za g. knezoškofa, kajti če bi se farovške kuharice zjediniile, recimo, na pehtranove štruklje in bi moral g. škof kar ves teden otepavati pehtranove štruklje, bi bilo to grozno. Na srečo se kuharice ne zjedinijo, in tako dobi g. škof pri kanoničnih vizitacijah vsaj vsak dan drugačne štruklje. Vzlic temu pa smo mnenja, da se bo škof šo kesal, da se je povabil na štruklje. Dober želodec sicer ima, saj prenaša celo te Šusteršiče in Lampete, ali tako dobrega vendar nima, da bi prenesel vse te štruklje, kar mu jih bodo skuhalo po farovžih.

Umazani dolgovi klerikalnih agitatorjev. Iz Rovt nad Logatcem se nam piše: Med tiste klerikalne kavalirje Vencajzove vrste, ki stoje v službi klerikalne volilne agitacije, ki pa radi veliko kriče, še več pa pijó in jedó, pa prokleta neradi plačajo, je tudi uslužbenec »Ljudske posojilnice«. Od zadnjih deželnozborskih volitev se je namreč »revizor« Pelc vozil okolu Logatca kot klerikalen agitator, jedel in pil, a račune pustil v poravnanje, češ, »bodo že fajmoštri in drugi gospodje plačali!« In revizor Pelc še zdaj ni poravnal v Rovtah tacega računa za sveto klerikalno stvar! Živio!

Kako se še »brevir« moli. — Kadar se spravijo naši duhovniki nad brevir, gredo kaj radi na prosto, kjer si dajo navidezno svojo pobožnost od ljudstva občudovati. Nekateri duhovniki zasledujejo pri teh verskih demonstracijah še druge cilje. Nekje na Štajerskem živi

mlad kapelan, ki rad vidi domačo učiteljico. Koketiranje in sestanki niso vedno mogoči, kadar bi se g. kapelanu spoljubilo. Toda ljubezen je iznajdljiva. Hoteč moliti brevir, gre pred učiteljičino stanovanje, mrmra nekaj časa v knjigo, potem se ozre kvišku, napravi »ta veliki« križ in kot podaljšek poljubi svojo roko ter vrže fino in spretno svoji dragi, zroči raz okno, daleč na okrog se razlegajoči poljubček. Ne vem, koliko križev je treba pri molitvi brevirja narediti. Kapelan jih naredi precejšnje število in kolikor križev — toliko poljubov. Vera, upanje, ljubezen so pač povsod v tesni zvezi.

Shod v Leskovici. Šele iz predvčerajšnjega »Slovenca« izvemo, da je dr. Krek imel dne 15. avgusta tam gori visoko pod Blegušom svoj shod. V Poljanski dolini ni nikdo vedel za ta zakotni shodek; tudi leži Leskovica previsoko, da bi človek hodil tja v ti vročini. No, dr. Janez Evangelist je pa le prišel ter tako korenito dementiral svojo sestro Marušo Lužarico. Ta se je namreč pri shodu v Srednji vasi, ko so je žene tistih konsumarjev, katerim je pobožni pildavarček Lužar zajedel 300 gld., z dežniki iz vasi podile, izrazila: Hudičeve babe! mojega brata ne bo več v to dolino, mu je prevmazana! Ali dr. Krek je le prišel, zatekel pa se je v odstranjenost Leskovico, da ga živ krst ni mogel motiti! Poslušalo ga je kakih 15 ovčic, a niti jedna ni vedela, za kaj se gre. Stavila se je resolucija, koje ne ume živ človek v leskovski fari! Zategadelj »Slovenec« piše, da se je stavila resolucija »proti neosnovanim napadom od gotove strani v političnih govorih na naša nepolitična društva«, (to je žebelj za leskovške možgane!), da bi se resolucija bila tudi sprejela, o tem »Slovenec« nič ne piše. Dr. Krek je zdihoval o svojem uboštvi ter je leskovške kmete do cela prepričal, da živi od samih sladkih koreninic, ki pa ga — kakor figura kaže — prav dobro rede! Konsterirani pa so sedaj poljanski konsumarji. Ko so izvedeli, da je dr. Krek pel sladko legendo o svojem uboštvi, dali so slovo vsakemu upu! Do sedaj so še malo se nadejali, da bo dr. Krek povrnil tistih 300 gld., katere je Lužar, kot voditelj poljanske konsumske filijalke na Trati, vtaknil — v napačni žep. Ker se pa take reči s sladkimi koreninicami ne poravnajo, morali bodo poljanski konsumarji križ napraviti čez teh 300 gld., ali pa Lužarju dati obrok, da jih poplača — sodni dan ob polu petih popoldne! Tako izgleda katoliško poštenje v poljanski dolini!

Nemška ljudska šola v Ljutomeru. — Slovenci so tudi pri naučnem ministrstvu propadli s svojo pritožbo, da se trg Ljutomer izloči iz dosedanjega šolskega okoliša in konstituira kot samostojen šolski okoliš. S tem so tržani oproščeni vsacega prispevanja za dvojezično cesarja Franca Jožefa šolo v Ljutomeru. Nemci imajo svojo nemško šolo, Slovenci pa dvojezično.

Umrli je dne 17. t. m. na svojem domu v Šmarjah na Goriškem jednoletni prostovoljec Franc Gruntar, sin ondotnega župana in veleposestnika. Lansko leto je absolviral gimnazijo v Gorici in napravil zrelostni izpit z odliko. Bil je zelo nadarjen in priden, kar je treba posebno po-

vudarjati, saj si je že kot abiturijent nabavil juridičnih knjig in — hotel se je posvetiti pravnemu znanstvu — z vso vnemo prebiral očeta Cyhlarza. — Ker je bil zdrav in čvrst, so mu nasvetovali prijatelji, naj najprej zadosti svojim vojaškim dolžnostim in to je tudi storil in postal vojak pri 27. pešpolku v Ljubljani. Pozimi je nekoč stal na straži in se močno prehladil. Vojaški zdravnik ga je drugi dan preiskal in izjavil, da ne najde sledu nikake bolezni, nakar je moral ranjki zopet k vajam v orožju. To pa je bila pot v klavnico in ubožec ni nikdar več okrevval. Bolehal je celo pomlad in poletje in Bog ga je šele sedaj rešil trpljenja in muk. — Pripomniti se mora, da je bil ranjki že kot dvajsetletni mladenič kremenit in odkrit značaj, kakor je sploh vsa rodbina Gruntarjeva. Bil je tudi izvrsten pevec in v vsaki znani družbi se je pogrešal njegov pedalni bas. — Zopet jeden, ki je, hoteč zadostiti vojaškim dolžnostim, našel smrt.

Velika nesreča. V kamnolomu firme Faccanoni v Seljanu blizu Nabrežine se je dne 7. avgusta zgodila velikanska nesreča. Po 6 uri zvečer so v tem kamnolomu razstrelili velikansko pečino. Za razstrelitev se je porabil nitroglicerina. Postavljene so bile okrog in krog straže, da svare ljudi. Razstrelitev se je srečno izvršila. Predno pa je bilo dano še znamenje, da je minila nevarnost, je jeden tistih delavcev, ki so stali na straži, šel v kamnolom, ne meneč se za svarilne klice. Komaj je prišel do razstreljenega kamenja, je vsled plinov, ki nastanejo pri eksploziji nitroglicerina, obležal brez zavestji. Ljudje so hiteli na pomoč. Prvi je skočil v jamo orožnik Gotard, kateremu so sledili drugi. Tudi Gotard je obležal brez zavesti kakor več delavcev. Orožniški stražmojster Winkler je Gotarda nesel iz jame in navzočni zdravniki Gotarda oteli smrti. Winkler se je na to vrnil v jamo, da reši druge rešitelje, ki so bili nezavestni postali, a obložal je sam in z življenjem plačal svojo velikodušnost. Izmej ljudij, ki so prihiteli na pomoč prvemu ponesrečencu, oziroma njegovim rešiteljem, jih je sedem umrlo, mej njimi asistent Dušič ki je jednega ponesrečencev že spravil v varnost, a ko je drugič prišel v jamo, je sam vsled vdihanega plina umrl. Rešeni so bili štirje delavci in inženier Faccanoni.

Zelo redek lovski plen. Gospod Leonart Del Linz v Razdrtem je imel redko srečo, da je 31. julija pod Nanosom ustrelil orlovsko kanjo. Posredovanjem asistenta g. Ferd. Schulza je bila ta redka ptica pridobljena za dež. muzej, ki je s tem dobil ptico, kakršna na Kranjskem doslej še ni bila ustreljena. Orlovska kanja živi na Kavkazu, v Mali Aziji, Perziji, Turkestanu, Sibiriji, Indiji in v Severni Afriki dol do Tunisa. Doslej je bilo ustreljenih takih ptic na Ogrskem 5, na Češkem 3, na Dolenjem Avstrijskem 5, na Tirolskem 1, v Bosni 1. V Nemčiji so doslej ustrelili le dve orlovski kanji, na Danskem pa jedno.

Semenj v Središču je vsako leto na Jernejevo, letos pa dne 25. avgusta. Na ta sejem se priženejo žrebeta težkega in tudi lahkega plemena. Kupci in prodajalci se vlnudno vabijo.

Otroci so ovadili lastnega očeta. V londonskem predmestju Whitechapel so trije otroci opozorili redarja na nekega moža, ki je stal pri avtomatu za čokolado in z magnetom kradel iz avtomata denar. Redar je tata prijel in odvedel kot priče tudi otroke s seboj. Izkazalo se je, da so ovadili otroci lastnega očeta. Storili so to na ukaz matere ki bi se bila rada ločila od moža, lenuha, tatu in suroveža. Velela je otrokom, naj očeta povsod zasledujejo ter ga naznanijo, ko ga zalote pri tatvini. To se je tudi zgodilo, in žena se loči sedaj od hudobnega in nemarnega moža, ki je zaprt radi tatvine. Policijski komisar pa je ženi svetoval naj se izseli, predno pride pijanec zopet iz ječe.

15 let star — soprog. Iz Newyorka poročajo, da je proglasil podkancelar v Newyorku zakon med 15 letnim fotografiskim vajencem H. Daumom in 15 letno Edno Stewart neveljavnim. Izkazalo se je namreč, da je bil deček v zakon zapeljan. Edna Stewart je imela razmerje z oženjenim Peunom. Da bi lažje občevala, sta vajenca pregovorila, da se je z Edno Stewart oženil. Peun je duhovnika glede starosti vajenca nalagal, plačal vse poročne stroške ter ju poslal celo na ženitovansko potovanje ter par potem tudi z denarjem podpiral. Seveda pa je bila Edna pravzaprav njegova žena in ne vajenčeva. Peun je bil vedno pri Edni, Daumon pa je ostal še nadalje vajenec.

Sovražnik žensk. V ravno izišlem 9. zvezku »Ruskega arhiva« pripoveduje V. Siman zanimive reči o generalu Helwigu, ki je bil za časa Nikolaja I. poveljnik dvinske trdnjave. Stari Helwig je bil neizprosen sovražnik žensk ter se jim je izogibal že od daleč. A carici Aleksandri, soprogi Nikolaja I., se nekoč vendar ni mogel izogniti. Car je namreč prišel v Dvinsko ter dejal Helwigu, ko je hotel pregledovati vojsko: »Ljubi Helwig, ti se vsedeš v voz poleg carice.« Helwig se je zdrznil in rekel: »Vaše Veličanstvo, še nisem tako star, da bi moral sedeti v kočiji.« »Ne, ker si star, nego radi tega, ker ti edini moreš vse carici razložiti, hočem, da sedeš v kočiji.« »Poleg nje!« je vzdihnil general. Drugi dan se je Helwig vozil s carico, a bil je čmeren, malo je govoril in kolikor je le mogel, je kazal carici hrbet. Car, ki je vedel za Helwigovo žensko mrznjo, je jahal blizu in se je jako veselil, ko je gledal čmernega generala in svojo soprogo, kateri nič kaj prav ni ugajala generalova nevljudnost. Pregledovanje vojakov se je končalo, in car je gratuliral generalu in dejal: »Carica in jaz se vabiva k tebi na čaj.« General je komaj mogel izgovoriti: »Nimam gospodinje, Veličanstvo, saj sem samec.« »In zakaj se ne oženiš,« je poizvedoval car, jaz bi imel za te izvrstno partijo.« »Zato sem, Veličanstvo, že prestar.« »Eh kaj, star!« ga je izpodbijal car. »Kdor more več ur na dan sedeti v sedlu, ni še star za zakon. Toda čaj hočem piti pri tebi. Naprosi carico, naj nam pri tebi gospodinji.« S težkim srcem je general moral to storiti in s težkim srcem je tudi srehal čaj, kojega mu je nalivala carica. Najhujše delo pa ga je še čakalo; pri odhodu mu je ponudila carica roko k poljubi. Premagal se je in z zardelim obrazom je ustregel etiketi. Ko pa so gostje odšli, je začel general očičevati svojo dvorano: sam si je večkrat izplaknil usta in obrisal ustni, stopil je v toplo kopal, vzel drugo perilo in oblekel novo uniformo. Svojo obleko je pustil desinficirati in svoje stanovanje izkaditi. Stol, na katerem je sedela carica, pa je dal prevleči z drugim suknom.

Peklenske muke. — Rev. L. A. Georges od Trinity kongregacijske cerkve je pred nedavnem pridigoval o peklju, katero je natančno opisal takole: »Grešnik pride v pekel, kjer bo imel 1000 hiš. V vsaki hiši bo imel 1000 sob, v vsaki sobi 1000 postelj in na vsaki postelji bo ležal 1000 let bolan za garjami. Na nosu bo mu rastel osat in v želodcu kamenje. Pljuval bo britve in izkašljaval žepne nože...« Ljudstvo je bilo bajé vsled te pridige tako prestrašeno, da ga je 14 dni neprestano driskalo!

Amerikanci kot prijatelji. Nekateri Amerikanci imajo navado, da si v pozdrav ali slovo silno stiskajo roke. V Jowi je podal neki prijatelj kapitanu Mac Clanaamu s toliko silo roko, da je polomil kapitanu več

majhnih koščic in so mu morali zdravniki odrezati roko, ker bi bil kapitan sicer dobil raka. Amerikance je ta slučaj prestrašil, zato so objavila društva za higijeno okrožnico, v kateri opozarjajo občinstvo, naj se vsakdo odvadi stiskati prijatelju roko ter mu polomiti kosti. A ne le v Ameriki, tudi v Kazanu se je osnovalo društvo z imenom: „Ne podajajte si rok.“ Kadar se člani društva srečajo, si ne sežejo v roke, temveč se le drug drugemu priklonijo.

Trgovci z dekleti. Na rumunski meji je ogrsko orožništvo prijelo tri trgovce z dekleti. Med temi je bil tudi učitelj Romulescu v Predealu. Dajal je dekletom ponarejene potne liste ter s tem zaslužil mnogo denarja. Dekleta je pošiljal v turške hareme in razne sramotne hiše na Balkanu. Poleg učitelja Romulescuja so prijeli tudi nekega Simona Velyja in gospo Elizabeto Schramm. Ta sta hotela spraviti štiri mlada, lepa dekleta v zloglasno hišo v orijentu. Obljubljala sta jim mesta na gledališčih ter tako pregovorila dekleta, ki niso slutila spočetka ničesar slabega. Učiteljeva sokrivca sta se sama izdala. Začela sta se prepirati in pretepati na kolodvoru v Predealu, in gospa Schramm je glasno vpila, da Vely trguje z dekleti, nakar je pa tudi Vely izdal, da se bavi g. Schramm tudi z istim poslom, da je bivša budimpeštanska šansonetka, ki ima dvoumno preteklost ter je znana pod imenom »rjava Lizika«. Pozneje je postala ljubica žepnega tatu in je tudi sama kradla, sedaj pa prodaja dekleta. Dognalo se je, da je vse to resnično, in sedaj so zaprti vsi trije trgovci deklet, njih žrtve pa je poslala policija nazaj v domovino.

Otroci na posodo. V Zjedinjenih državah so osnovali društvo ozir. agenturo, ki ima v varstvu par sto otrok od 1—3. leta ter jih daje v najem za nekaj ur, dni, tednov, do enega meseca. Marsikdo si namreč želi otrok, a jih nima sam ter tudi nima dovolj sredstev, da bi vzela kakega otroka za svojega. Temu so vedeli praktični Amerikanci odpomoči. Najemnina za en mesec stane en dolar. Prvi poskus se je baje izborno obnesel in agentura je osnovala že več podružnic.

Pet oseb mrtvih. V Javorsku sta eksplodirala v Rudolfovem rovu vsled doslej še neznanega vzroka dva kotla; eksplozija je razdejala vso hišo; en kotel je odletel 20 metrov daleč na cesto. Izmed sedmerih delavcev, ki so bili v kotlarski hiši, je bil eden takoj mrtev in štirje so umrli radi hudih opeklin. Dva sta tudi ranjena, a bosta menda ozdravela.

Premetena — ljubica. Neki potovalec iz Šemnic je imel ljubavno razmerje z neko natakario v Lipsiji. Ker to razmerje ni ostalo brez nasledkov, je skušala natakaria pregovoriti potovalca, naj jo poroči. Potovalec tega ni hotel storiti, pač pa je napravil izlet s svojo ljubico in malim sinčkom. Ko so prišli zvečer na kolodvor, je položila natakaria otroka očetu v naročje, češ da ima še nekaj preskrbeti in se takoj vrne. In premetena, ostavljena ljubica je sedla v vlak ter se je odpeljala, otroka je pa pustila v očetovem naročju.

Divji konji — krma za prešiče. Iz osrednje Columbijе se poroča, da pri Lillcoetu love tamošnji farmerji divje konje, katere rabijo za krmo svojih prešičev. Divji konji so postali tako mnogoštevilni, da napravljajo farmerjem veliko škodo. Po noči pridejo namreč v hleve in prepode domače konje.

Samostan pogorel. — Znani samostan trapistov v Kanadi je nedavno do tal pogorel. Škoda znaša 300.000 dolarjev. V samostanu je bilo 97 redovnikov, kateri so se vsi rešili. Razun domovja in pohištva izgubili so trapisti tudi 14.000 galon vina, katero je bilo brezdvomno izvrstno. Vzrok požaru je neznan.

Zakon na — poskušajo. 22 letna sobarica Marija W. se je seznanila s sedlarjem H. Krappelnom. Dan poroke je bil

že določen, sobarica je svojo službo že pustila ter delala svojo balo. Neke nedelje sta ženin in nevesta napravila izlet na deželo. Na povratku pa je dejal ženin, da noče kupiti mačka v vreči ter jo pregovoril, da je šla z njim v neki hôtel. Nekaj dni pozneje pa ji je pisal, da nima dovolj denarja, da bi jo mogel vzeti, saj rabi za svojo trgovino kapital. In kmalu nato se je oženil z drugo. Sobarica ga je tožila, in sedlar je bil obsojen za mesec dni v ječo in na plačilo 2000 K zapeljanki. Zakon na poskušajo je bil sedlarju pač drag!

Tržne cene v Ljubljani

16. avgusta 1902.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	20	—	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež, „	16	—	Surovo maslo, „	2	40
Ječmen, „	13	—	Jajce, jedno	—	6
Oves, „	16	—	Mleko, liter	—	18
Ajda, „	14	50	Goveje meso kgr.	1	30
Proso, „	15	60	Telečje „	1	40
Koruza, „	12	60	Svinjsko „	1	50
Krompir, „	6	—	Koštrunovo „	—	90
Leča, lit.	—	25	Piščanec „	—	110
Grah, „	—	40	Golob „	—	40
Fižol „	—	24	Seno, 100 kilo	7	80
Maslo, kgr.	2	50	Slama, „	7	—
Mast, „	1	50	Drva trda, kiftr.	8	20
Špeh svež, „	1	50	„ mehka, „	5	80

Loterijske srečke.

Brno, 20. avgusta.	88,	3,	67,	72,	58.
Dunaj, 16. avgusta.	25,	55,	43,	86,	45.
Trst, 9. avgusta.	87,	54,	67,	60,	90.
Gradeo, 16. avgusta.	38,	34,	25,	18,	6.
Lino, 9. avgusta.	15,	74,	52,	46,	29.

Povsod po Slovenskem
in še čez mejo razširja se od dne do dne poraba prave in najboljše

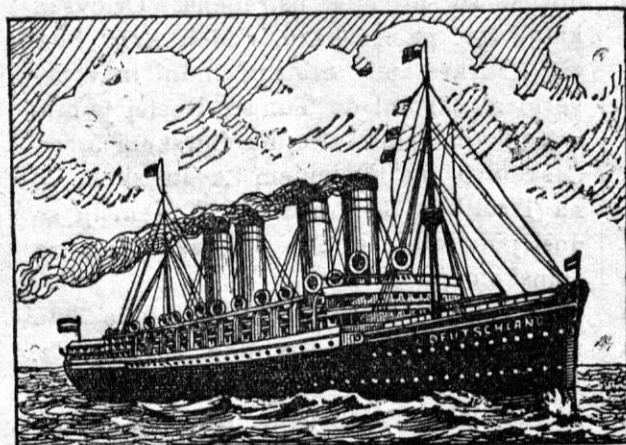
kavine primesi
v prid družbe sv. Cirila in Metoda iz

I. jugoslov. tovarne za kavine surogate
v Ljubljani.

Zahtevajte jo povsod!!

Čvrst deček
14 do 16 let star, ki ima veselje učiti se mlinске obrti, **se sprejme takoj** v službo mehničnega mlina

Jakoba Travná
na Glincah pri Ljubljani.

V najem se odda gostilna s prodajalno

ležeča tik cerkve. (1881—3)

Istotako se odda v najem mlin in žaga.

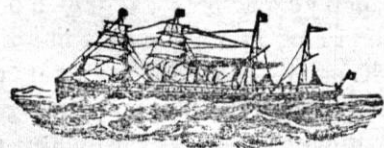
Kje? pove upravništvo »Rodoljuba«.

Zmešane lase
kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali (1115—42)

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Najnižje cene. **Največji izbor.**

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mostni trg.

Največje, najhitrejše ter najvarnejše vrste velikanskih parnikov, ki vozijo

v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno (1228—18)

oblastveno potrjena

agentura Hamburg-Ameriške linije

v Ljubljani, Marijin trg št. 1

nasproti frančiškanski cerklv.